

סוף האימפריה

(המשך מעמוד 13)

ביקורתו מאחורי הסופרים — ומילותיו נכונות באותה המידה עצמה לגבי עמיתיהם בישראל. "ככלות הכול, רוב הסופרים מקבלים משכורותיהם מן האוניברסיטאות. אם אתה סופר, לא כדי שייצא לך שם של מי שמוחה ביקורת על המדינה הצבאית, המוציאה כל כך הרבה כסף על האוניברסיטאות."

נקודות הדמיון האלה בין ארצות הברית וישראל יכולות להסביר במידה רבה את ה"אזהרה הטיעונית שרוחשים ה"אמריקאים לישראל, והישראלים ל"אמריקאים". אך נדמה לי שיש לתופעה זו מקורות ע"מזקים עוד יותר.

את אשר אני עומד לכתוב עכשיו לא מצאתי אצל וידאל. הוא לא הרחקי לכת עד לבדיקת שורשי ההווה האמריקאית.

הקו הידוע

אני מאמין כי התמיכה האני סטינקטית של המוני הנוצרים האמריקאים בישראל יש לה שורשים המגיעים אל ראשית ההתנהו של האומה האמריקאית.

יש עובדה יסודית, שכמעט כל האמריקאים מנסים למחוק אותה מזיכרונם האישי והקולקטיבי (ואולי אין זה מיקרה שאינה מוזכרת גם בניתוח המעניין של וידאל): ארצות הברית קמה על רצח העם.

כדי להתנחל ביבשת הלבנה ולהתנחל בה, "מאוקיינוס עד אוקיינוס מבהיק" (כפי שאומר השיר האמריקאי), היה צורך לרוקן אותה מתיישביה מקדי מתדנא, האינדיאנים.

הדבר נעשה תחילה בדרך של קניה ורכישת אדמות, אחר כך בדרך של גירוש. אחר כך בדרך של הפרת חוזים והפקעה, לבסוף בדרך של רצח פשוט — שליחת חילי הפרשים של ארצות הברית לשם השמדת כפרים ושבתים שלמים.

כדי להסתיר עובדות אלה, או לפחות כדי לחיות עימן במצפון שקט, נולד המיתוס של המערב הפרוע, השולט עד היום בארצות הברית. זהו מיתוס גזעני וכוהני, המבוסס על עליונות האדם הלבן. מי שלמד לשנאה ולבוז לאדומי העור, המשיך בשינאה ובבוז לאיש השחום (המסקיאה) החום (הפיליפיני) ולבסוף הצהוב (הווייט נאמי).

האם אין דמיון מסויים — במהות, אם לא בכמות — בין ההווה האמריקאית וההווה הישראלית?

ההבדל הוא כהבדל בין העבר הרחוק (מאה עד מאתיים שנים במיקרה של אמריקה), ובין העבר הקרוב, ההווה ואולי העתיד הקרוב, במיקרה שלנו. כדי לעמוד על ההבדל שכין מצב שתי הישויות הלאומיות, הייתי רוצה לצייר את התמונה הבאה.

ארצות הברית קמה כתוצאה ממרד של 13 המושבות המקוריות, השוכנות לחוף האוקיינוס האטלנטי. משם פשטה הרפובליקה עד לחוף המערבי. נניח לרגע שזה לא היה מצליח. נניח שהאינדיאנים, תושבי היבשת, היו מתאחרים מול פני האיום הלבן, מכשפים סיוע ממדינות זרות (צרפת, רוסיה) ומצליחים לבלום את ההתפשטות האמריקאית ליד הקו הירוק של 13 המושבות, או ליד נהר הירדן ששמו מיסיסיפי. נניח שהמלחמה היתה נמשכת מאז.

האם תיאור כזה אינו מתאר, פחות או יותר, את אשר קרה לישראל?

בואו של ישוע

דמיון בין האמריקאים והישראלים אינו המצאה חדשה. הוא מלווה את ההווה האמריקאית למן הרגע הראשון. אפילו לומר בדיקנות רבה:

גם אמריקה המודרנית וגם ישראל המודרנית ינקו את המיתוס הלאומי שלהם מאותו המקור — בניישראל שבי תנ"ך.

הכוו הדומיננטי בהתנהו האומה האמריקאית היה מחנה הפורטאנים — פלג דתי פרוטסטנטי שדבק בפירוש המילולי ביותר של התנ"ך. הוא היה "פונדמנטליסטי" (יסודני). הפורטאנים, ובעיקבותיהם שאר בנייהתקופה, ראו את עצמם כבניי ישראל החדשים, ע"סגולה וע"סנחנה, המקימים את "ציון החדשה" בארץ ההבטחה, אמריקה. הם ברחו מפני "פרעה" (ג'יימס דו. מלך אנגליה) ומארץ מצריים (אנגליה) אל כנען החדשה. הם השתמשו ביד רחבה בשמות תנ"כיים, לא רק כשמות לבניהם ולבנותיהם, אלא גם לעריהם ולכפריהם. יש בארצות הברית ירושי לים, חברון, בית לחם, עון, שלם (סאלם), ציון ועוד ועוד.

כאשר הכריזו הפורטאנים מלחמה על האינדיאנים, הישו אותם לבניי עמלק ולפלישתים.

אייזנהואר
אזהרה

אשר מיצווה היא להשמירם מתחת לשמי אלוהים.

אמונות אלה התבטאו פעמים ללא ספור, בכתב ובעלפה, בספרי הבפי טיטנים והמורמונים ובנאומי כמרים ופוליטיקאים. כל התרבות האמריקאית רוויה בהן. הפלג הפונדמנטי סליסטי הגדול ורביהעוצמה דוגל בהן כפה מלא עד עצם היום הזה. "הרוב המוסרי" של הכומר ג'יי פולול, חתן פרס צ'ובטניסקי, דוגל בהן רישמית, ועל הממשלה האמריקאית מופעל לחץ חזק ברוח זו.

יש לאמונות אלה היבט חשוב נוסף, הנוגע לנו גם הוא. הנוצרים האלה — האמינו — וממשיכים להאמין — כי שיבת ע"ישראל לארץ ישראל, כגוף ריבוני, הוא תנאי מוקדם להגשמת חלום הדרות: בואו השני של ישוע המשיח. משום כך הם ציונים אוטרי מטיים.

ואכן, הציונות האמריקאית הנוצרית קדמה בהרבה לציונות היהודית של בנימין זאב הרצל ועמיתיו.

ב-1878 פירסם איליהממון והמטיף הדתי הנוצרי ויליאם בלאקסטון ספר בשם ישוע בא שנמכר ביותר ממיליון עותקים ותורגם ל-48 שפות. היתה לו השפעה עצומה. הוא תבע בו להחזיר את היהודים לארץ, כדי לאפשר את בואו של ישוע. זה היה 20 שנה לפני שתיאודור הרצל הגיע לגבישו הרעיון הציוני.

ב-1888 ביקר בלאקסטון בארץ ישראל (יותר מעשר שנים לפני הרצל), וב-1891 הגיש לנשיא ארצות הברית

עצומה, שזכתה בחתימת 413 אמריקאים חשובים. בין החותמים היו כל המיימני של אמריקה בסוף המאה העשרה: איליההון ורקפלר ומורגאן, נשיא בתייהמשפט העליון, כמרים פרוטסטנטיים וקתוליים, סנטורים וחברי בתייהנכחרים.

בעצומה נאמר: "מדוע לא להחזיר (ליהודים) את פלסטינה? המעצמות... שנתנו את בולגריה לבולגרים ואת סרביה לסרבים, מדוע לא יתנו את פלסטינה ליהודים?"

עמדה זו, נוסף על כל האינטרסים האמריקאיים והכלכליים, גרמו לממשי של ארצות הברית לתמוך בהצהרת בלפור ובכית הלאומי היהודי, עד שישראל של ימינו הפכה אחות סיאמית קטנה של ארצות הברית, נשלטת עלי ידיה ושולטת בה.

אל השמש העולה

חזרה לגור וידאל. בראשית המאה ניבא הגוגיהדיות הגרמני אוסולר שפנגלר, בסיפרו המונומנטאלי שקיעת המערב, שהתרבות הלבנה מגיעה לקיצה. הוא האמין כי בשלב האחרון של תרבות זו תקום אימפריה גרמנית חזקת עולם, וזו תפנה את מקומה, כבוא היום, למעצמה של מחר: רוסיה.

עכשיו בא וידאל ומתרגם את הנבואה הזאת לשפה אקטואלית. ארצות הברית, ולא גרמניה, הקימה בינתיים את האימפריה האחרונה של הגזע הלבן. הירשת שלה לא תהיה רוסיה הנחשלת, אלא יפאן.

נבואה זו (אם אכן זוהי "נבואה", וידאל רואה בה את תיאור המציאות) דומה מאוד לתפיסתו של הפרופסור נורתקוט פארקינסון.

פארקינסון ידוע תודות ל"חוק פארקינסון" המפורסם — התיאור ההיתולילימצחצה של הביורוקרטיה המודרנית. אך חשוב יותר ספר אחר שלו, מיתרתימערב. הוא טען בו כי כל ההיסטוריה היא תנועה של מטוטלת, כאשר פעם גובר המיזרח ופעם המערב — בכל ויוון, פרס ורומא, בינוסיו וממלכת האיסלאם, הממלכה העותומנית ואירופה החדשה. עכשיו מגיע שוב תור המיזרח (נקודת הימנה היתה ב-1905, כאשר הביסו היפאנים את הרוסים. לדעת פארקינסון, ברית המועצות היא המיבצר האחרון של הגזע הלבן מול עליית סידראן, כשם שבינוסיון היתה המיבצר האחרון של אירופה מול הערבים התורכים).

הריבורים על "הסכנה הצהובה" אינם חדשים. עוד בראשית המאה פשטה בגרמניה אופנה של דיבורים כאלה. הקיסר וילהלם השני עצמו השתתף בכך בנאומיו. הדבר נבע מן האווירה הלאומית של הגרמנים על השתתפותם בגיוס הבינלאומי, שכשש את פקין בעיקבות "מדר הבוקסרים" של 1900.

אני זוכר שבימי ילדותי קראתי ספר בריוני גרמני לנוער, שתיאר את מילי חמת העולם האחרונה, שתתחולל כבוא היום. בספר התייבץ כל הגזע הלבן במאורח נגד הגזע הצהוב. הלבנים ניצחו, הודות למדען גרמני, שהמציא שיטה להקפיא את שדה הקרב ולהמטיר שלג על הצבא הצהוב.

המציאות היא פחות ציורית. היפאנים מנצחים בשדה הקרב הקובע — הטנולוגייתכללי — ולהם העתיד. אם אומנם יצליחו להתחבר עם סין, הם יהיו למעצמת העל מס' 1 בע"לם.

השאלה היא: היכן נהיה אנחנו? האם נחיה ונשקע עם האימפריה האמריקאית, או שניזכר בעוד מועד שאנחנו, כעצם, אומה בתיאסיה, שארצנו היא חלק מאסיה, שאנחנו שייכים יחד עם שכנינו למרחב של אסיה הדרום מערבית.

כפי שכתב המשורר, זמן רב לפני קום המדינה: "פנינו אל השמש העולה / דרכנו שוב פונה מיוזרחת..."

מיקי רורק * קים באסינגר

("שנת הדקון")

שברו את כל האוסכאות...

9 1/2 weeks
שבועות של
שכרון חושים

סרטו החדש של אדריאן ליין ("פלאשדנס")

בכורה
ארצית
..לימוד חדש, ת"א
2-4.30-7.15-9.30
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272

הפאה שמעו נכנס

איתן עמיחי-מלח

איתן עמיחי

הדברת מוזיקים

בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272

טל 5-6-790114 רש' מס' 21 פוק 481/75

שתיירה על בריאותך ורכושך

סקס ועסקים

ללא שוחחים סמיים

אנו מספקים:

- * מכשירים למניעת ציטותיים בטלפון
- * שדות לגילוי מיקרופונים מושתלים
- * מגלי מתכות
- * מזכירות אוטומטיות

רדיו דוקטור בע"מ

שלוס עליכם 18, ת"א, טל' 286444

שולח

ציפורניים מלאכותיות
בשיטה אמריקאית
חזקות באחריות
וכן השתלת ויסים

רח' המלך גורג' 72
טלפונים:
282969

השתלת ציפורניים
עם יהלומים, ציורים
וקישוטים בידים וגם ברגליים

ישראלי בארה"ב/קנדה

קב' ישראלים בחו"ל מתארגנת
במסגרת פעילות והסברה:

ישראלים בצפון אמריקה

למען שלום ישראל-פלסטיין

כתוב אל:

Pob 597
Lenox Hill st N.Y., N.Y. 10021